

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaele Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **R. L.**, zastoupeného advokátem Mgr. Václavem Voříškem, Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2020, čj. MSK 28622/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 10. 2020, čj. 18 A 17/2020 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V této věci se soud zabývá držením mobilního telefonu během řízení vozidla. Podstatný právní závěr rozsudku spočívá v tom, že policista nemusí telefon přesně popsat (např. pomocí typu, barvy či designu), aby byla jeho výpověď věrohodná.

I. Vymezení věci

[2] Rozhodnutím Magistrátu města Karviné ze dne 2. 1. 2020 byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků spočívajících v tom, že při řízení vozidla držel v ruce telefonní přístroj [§ 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích] a že v zorném poli řidiče měl na vnitřním zpětném zrcátku umístěn předmět, který mu omezoval výhled. Za přestupky byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč.

[3] Proti rozhodnutí se žalobce odvolal. Žalovaný (krajský úřad) rozhodnutí magistrátu částečně změnil. Především zrušil výrok o přestupku spočívajícím v nedostatečném výhledu a řízení o něm zastavil. Dále změnil formu zavinění u držení telefonního přístroje při řízení

vozidla – z přímého na nepřímý úmysl. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí magistrátu potvrdil, žalobce tedy byl i nadále povinen uhradit pokutu ve výši 1 500 Kč.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu; ten ji rozsudkem ze dne 15. 10. 2020 zamítl.

II. Kasační řízení

[5] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností.

[6] Podle stěžovatele byl přestupek spáchán v jednočinném souběhu. Jestliže žalovaný zastavil řízení o jednom z přestupků, dopadá překážka věci rozhodnuté i na druhý přestupek. Krajský soud se mylí, pokud uzavřel, že se nejedná o souběh jednočinný, ale vícečinný, na který překážka věci rozhodnuté nedopadá.

[7] Stěžovatel zpochybňuje hodnocení hlavního důkazu – výpovědi policisty, který při hlídce viděl, jak stěžovatel řídí s telefonem v ruce. Podle stěžovatele viděl policista situaci z minimálně dvakrát delší vzdálenosti než čtyř metrů uznaných správními orgány i krajským soudem. Krajský soud dále neposoudil věrohodnost policistovy výpovědi dostatečně kriticky – podle stěžovatele například policista nemohl konkrétně vidět, že stěžovatel na telefonu „něco píše“. Krajský soud se mylí i v tom, že správní orgán není povinen zjišťovat barvu, typ či design telefonu.

[8] Konečně správně nebyla posouzena ani forma zavinění. Podle stěžovatele byl přestupek spáchán nanejvýš z vědomé nedbalosti, nikoli v nepřímém úmyslu.

III. Právní hodnocení

[9] Kasační stížnost není důvodná.

Přestupky byly spáchány ve vícečinném souběhu; zastavení řízení o jednom přestupku tak nemělo vliv na projednatelnost druhého přestupku

[10] Jako souběh přestupků je označována situace, kdy pachatel spáchá dva nebo více přestupků předtím, než mu bylo oznámeno rozhodnutí, kterým byl uznán vinným a které nabylo právní moci. Souběhy se rozlišují na jednočinné a vícečinné, resp. stejnorodé a nestejnorodé. Tyto kategorie přitom lze různě kombinovat.

[11] Podle stěžovatele se v posuzované věci jedná o souběh jednočinný. Jestliže žalovaný zastavil řízení o jednom z přestupků, dopadla překážka věci rozhodnuté i na druhý přestupek.

[12] S hodnocením souběhů je neodmyslitelně spjat pojem skutku. Skutek označuje určitou událost ve vnějším světě vyvolanou konkrétním jednáním člověka s konkrétním následkem. Za jeden skutek se považují všechny ty projevy vůle pachatele navenek, které směřují k následku významnému z hlediska trestního práva nebo jsou jeho příčinou, pokud jsou zahrnuty (kryty) zaviněním (použitelnost trestněprávní doktríny v oblasti přestupků dovozena v judikatuře NSS například v rozsudku ze dne 24. 6. 2009, čj. 1 As 35/2009 - 69, bod 13 a v něm citovaná judikatura).

[13] NSS souhlasí s krajským soudem v tom, že tato námitka není důvodná. Stěžovatel se skutečně dopustil dvou skutků, přestupky tedy spáchal ve vícečinném souběhu nestejnorodém. První skutek spočíval v řízení vozidla navzdory tomu, že měl stěžovatel na vnitřním zpětném

pokračování

zrcátku umístěn předmět, který mu omezoval výhled. Druhý skutek spočíval v držení telefonu při řízení vozidla. O odlišnosti skutků svědčí především skutečnost, že pokud by stěžovatel během řízení vozidla nezačal držet telefon, druhého přestupku by se nedopustil a zůstalo by jen u přestupku prvního. První přestupek tedy byl spáchán již v okamžiku zahájení jízdy, druhý přestupek až v okamžiku uchopení telefonu. Zastavení řízení o prvním přestupku tak nemělo žádný vliv na projednatelnost druhého přestupku.

Policišova svědecká výpověď byla dostatečně věrohodná; nebylo tak třeba, aby telefon přesně popsal (např. pomocí typu, barvy či designu)

[14] Důkazním standardem spojeným s prokazováním držení telefonu při řízení vozidla se NSS již vícekrát zabýval. Ve svých rozhodnutích opakovaně dospěl k závěru, že držení telefonu při řízení patří mezi tzv. obtížně zachytitelné přestupky. U těchto přestupků je tedy třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů. Standardně pozoruje policista tyto přestupky pouhým okem; následně se tedy prokazují jen jejich svědeckými výpověďmi a není neobvyklé, že proti sobě stojí tvrzení policistů a obviněného z přestupku (rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2019, čj. 1 As 66/2018 - 34, body 17 a 18).

[15] Obviněný tak může být shledán vinným ze spáchání takového přestupku jen tehdy, pokud provedené důkazy vytvoří dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nemohou vést k jinému závěru, než že telefon při řízení motorového vozidla skutečně držel v ruce. Nutným předpokladem dosažení takového důkazního standardu je, aby některý z policistů něco takového vůbec objektivně *mohl* vidět. To předpokládá, že policisté (či alespoň jeden z nich) byli v takovém postavení k vozidlu řidiče, že vzhledem k jejich vzájemné vzdálenosti a k orientaci neprůhledných (špatně průhledných) částí vozidel mohli jednání řidiče vidět, a to natolik detailně, aby si byli jisti, že to, co drží v ruce, je skutečně telefon (rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, čj. 7 As 83/2010 - 63). Z judikatury NSS plyne, že u přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení za jízdy hrají při zkoumání výpovědi policistů a reálnosti tvrzených skutečností důležitou roli například výhledové podmínky, vzdálenost policistů od vozidla řidiče a čas, po který mohli policisté přestupek pozorovat (srov. rozsudky ze dne 29. 9. 2015, čj. 4 As 159/2015 - 23, či ze dne 29. 3. 2016, čj. 1 As 27/2016 - 34).

[16] I nynější stěžovatel napadá věrohodnost policistových tvrzení. Konkrétně tvrdí, že vzdálenost, ze které policista pozoroval jeho řízení s telefonem v ruce, byla minimálně dvakrát delší než uváděné čtyři metry. Policista dále prohlásil, že stěžovatel na telefonu „něco psal“, což nemohl takto určitě vidět. Konečně stěžovatel namítá, že policista telefon jedinečně neoznačil.

[17] NSS především vyvrací námitku, podle které musela být vzdálenost minimálně dvakrát delší než čtyři metry. Z listin založených ve správním spisu totiž vyplývá, že v okamžiku, kdy policista pozoroval stěžovatele řídícího vozidlo s telefonem v ruce, jelo vozidlo v pravém (tedy policistovi bližším) jízdním pruhu po třídě 17. listopadu ve směru na Český Těšín. Ze začínající přerušované bílé čáry po pravé straně vozidla a z uspořádání panelových domů na protější straně silnice lze navíc spolehlivě určit, že policista v okamžiku pořízení záznamu stál na konci parkoviště patřícího k Nemocnici s poliklinikou Karviná-Ráj, v blízkosti autobusové zastávky Karviná, Ráj, nemocnice. Z tohoto místa hodnotí NSS vzdálenost čtyř metrů jako odpovídající. Krajskému soudu tedy není co vytknout.

[18] Na věrohodnost policistovy výpovědi nemá vliv ani skutečnost, že policista v protokolu o výpovědi uvedl, že řidič na telefonu „něco psal“. NSS především připomíná, že přestupek je spáchán již v okamžiku držení telefonu v ruce během řízení; není nijak rozhodné, co konkrétně řidič s telefonem dělá (zda telefonuje, píše či například fotografuje). Hodnotí-li NSS vzdálenost

policisty od vozidla, průhlednost skel, počasí i postavení policisty, mohl i podle něj policista skutečně vidět, že stěžovatel drží telefon v ruce. Uvedl-li policista na jednom místě, že stěžovatel jen držel telefon v ruce, a na druhém, že stěžovatel na telefonu něco psal, nemůže to zpochybnit věrohodnost jeho výpovědi. Podstatné je, zda policista skutečně mohl vidět, jak stěžovatel drží telefon v ruce, a to bylo podle NSS dostatečně prokázáno.

[19] Policista navíc ani nemusí podrobně popsat typ, barvu, design či jiné konkrétní znaky telefonu. Stěžovatel sice má pravdu, že NSS tuto povinnost skutečně zmínil v jednom ze svých rozsudků (ze dne 22. 7. 2011, čj. 7 As 102/2010 - 86), tento závěr je však třeba správně interpretovat.

[20] Ústředním závěrem tohoto rozsudku je (stejně jako u ostatních již výše uvedených), že pro povahu tohoto přestupku je třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů. Vina může být řidiči prokázána, jen pokud se správní orgán bude moci spolehnout na to, že alespoň jeden z policistů skutečně v rozhodný okamžik viděl, že řidič cosi drží a že to, co drží, je telefon. V rozsudku NSS vyjmenoval několik skutečností, které zpochybňovaly možnost policistů telefon vidět. Čím více pochybností vyvstane, tím více skutečností vyvracejících tyto pochybnosti budou správní orgány muset opatřit – například právě jedinečný popis telefonu.

[21] To však nelze interpretovat tak, jak činí stěžovatel, totiž že při každém takovém přestupku je třeba dogmaticky trvat na jedinečném popisu telefonu. Tento závěr je nesprávný, neboť potřeba jednoznačně popsat mobilní zařízení se bude vždy odvíjet od věrohodnosti policistova tvrzení. Jestliže nevzniknou pochybnosti o tom, že policista mohl telefon v ruce řidiče vidět, není třeba trvat na přesném označení telefonu. NSS znovu opakuje, že přestupek je spáchán již v okamžiku držení telefonu při řízení, bez ohledu na to, o jaký telefon se jedná. Navíc ani výše citovaná navazující judikatura NSS na požadavku přesného popisu telefonu netrvala, jen žádala výrazně přesvědčivý důkaz (svědeckou výpověď policisty). V tomto případě se správní orgány věrohodností policistovy výpovědi řádně zabývaly. NSS stejně jako krajský soud souhlasí s tím, že policistova výpověď je dostatečně důvěryhodná.

Přestupek byl spáchán v úmyslu nepřímém

[22] Důvodná není ani poslední námitka. Žalovaný dostatečně vysvětlil změnu kvalifikace z přímého úmyslu na úmysl nepřímý (str. 6 jeho rozhodnutí). NSS souhlasí i s tím, že přestupek byl spáchán ve formě nepřímého úmyslu, nikoli ve formě vědomé nedbalosti.

[23] Jak uvedl i krajský soud, odlišit nepřímý úmysl a vědomou nedbalost činí někdy problémy. Obě formy jsou shodné ve vědomostní složce, u vědomé nedbalosti však zcela chybí složka volní (která je u nepřímého úmyslu přítomna, byť v oslabené míře tzv. srozumění).

[24] Nepřímý úmysl spočívá podle § 15 odst. 2 písm. b) přestupkového zákona (č. 250/2016 Sb.) v tom, že pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. Přesně to stěžovatel naplnil. Skutečnost, že řidič nesmí při řízení držet telefon, je všeobecně známa; a protože uchopit telefon vyžaduje aktivní jednání, je z povahy věci přítomna i volní složka zavinění (srov. pro odlišnou situaci rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2021, čj. 10 As 291/2021 - 53, bod 11). Jestliže tedy stěžovatel telefon při řízení držel, nejen že musel vědět, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale nutně byl s tímto následkem i srozuměn.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Kasační stížnost není důvodná, NSS ji proto zamítl.

[26] Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu